



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. kovo 17 d. Nr. 21RE-263

(AG-169/03-2026)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus (pranešėjas), Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo viešosios įstaigos „Tėvynės konduktoriai“ skundą dėl atsakovo Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros neveikimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas viešojo įstaiga „Tėvynės konduktoriai“ (toliau – ir pareiškėjas) skundu atsakovui Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai (toliau – ir atsakovas, Prokuratūra) Komisijos prašo: 1. Pripažinti neteisėtu atsakovo vilkinimą (neveikimą), t. y. atsakymo pagal pareiškėjo paklausimo turinį ir (ar) rašytinio pranešimo apie atsisakymą teikti informaciją (nurodant atsisakymo priežastis) nepateikimą per Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – ir VII) 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus į 2026 m. vasario 12 d. paklausimą, pareiškėjo reg. Nr. TK-P-2026-02-12-037-DS (toliau – ir paklausimas); 2. Įpareigoti atsakovą per Komisijos nustatytą terminą išnagrinėti pareiškėjo Paklausimą ir pateikti pareiškėjui rašytinį, motyvuotą ir teisėtą atsakymą pagal paklausimo turinį arba pateikti rašytinį pranešimą apie atsisakymą teikti informaciją, nurodant konkrečias atsisakymo priežastis ir teisinį pagrindą.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad yra viešosios informacijos rengėjas, įregistruotas Viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų informacinėje sistemoje. Pareiškėjo, kaip juridinio asmens, duomenys ir veiklos pobūdis patvirtinami Juridinių asmenų registro išrašu.

Pareiškėjas 2026 m. vasario 12 d. pateikė atsakovui žiniasklaidos paklausimą, kuris išsiųstas iš el. pašto (duomenys neskelbtini) į atsakovo žiniasklaidos paklausimams nurodytą el. pašto adresą: (duomenys neskelbtini). Iš atsakovo negautas joks patvirtinimas apie laiško gavimą, nei joks tarpinis pranešimas dėl paklausimo nagrinėjimo eigos. Pareiškėjas iki skundo pateikimo dienos iš atsakovo negavo nei atsakymo, nei rašytinio pranešimo apie atsisakymą teikti informaciją. Net jei atsakovas vėliau pateiktų atsakymą į pareiškėjo paklausimą, tai nepaneigtų skundo pagrindo, nes ginčijamas būtent atsakymo (ar rašytinio pranešimo apie atsisakymą, nurodant priežastis) nepateikimas per VII nustatytus terminus, t. y. vilkinimas (neveikimas). Pareiškėjas rėmėsi VII 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga institucijoms teikti informaciją žurnalistams, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams per įstatyme nustatytus terminus: ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o kai reikia kaupti papildomus duomenis – ne vėliau kaip per savaitę. Atsisakius teikti informaciją, privaloma apie tai pranešti raštu, nurodant atsisakymo priežastis. Atsakovas per VII nustatytus terminus nepateikė pareiškėjui nei atsakymo pagal paklausimo turinį, nei rašytinio pranešimo apie atsisakymą teikti informaciją, nurodant atsisakymo priežastis.

Prokuratūra atsiliepime nurodė, kad su skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodė, kad pareiškėjo keliamas reikalavimas „Pripažinti neteisėtu atsakovo vilkinimą (neveikimą) <...>“ neatitinka Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 5 straipsnyje nustatytos Komisijos kompetencijos,

kadangi Komisija nenagrinėja skundų (prašymų) dėl juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymo ar patvirtinimo. Atsižvelgiant į tai, nurodytas pareiškėjo reikalavimas atmestinas.

Prokuratūros Komunikacijos skyriaus vedėja (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Vedėja) informavo, kad nagrinėdama pareiškėjos paklausimą, sulaukė pareiškėjo atstovo skambučio telefonu. Atsakydama į kelis trumpus jo klausimus taip pat glaustai paaiškino, kad prašytų duomenų apie valstybės apsaugą asmenims negali suteikti, nes tai ne prokuratūros funkcija. Po pokalbio susidarė įspūdį, kad klausėją tai tenkina ir tekstinis atsakymas nebereikalingas. Atsižvelgiant į VII 6 straipsnio 3 dalį, nustatančią, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – ir TGIDPNĮ) ir kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama, vadovaujantis TGIDPNĮ 13 straipsnio 2 dalimi, Prokuratūros Komunikacijos skyriaus Vedėjai yra pavesta išnagrinėti pareiškėjo paklausimą ir informuoti pareiškėją. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pareiškėjo reikalavimas yra įvykdytas ir ginčo dalykas yra išnykęs, todėl skundas laikytinas nepagrįstu ir atmestinas.

Pareiškėjas pateikė paaiškinimus į Prokuratūros atsiliepimą. Nesutinka, kad jo užklausa buvo anoniminė. Pats atsakovas pripažįsta, kad 2026 m. vasario 12 d. paklausimas buvo gautas iš el. pašto (duomenys neskelbtini). Buvo aiškiai nurodyta, kad kreipiasi VšĮ „Tėvynės konduktoriai“, pateikti rekvizitai, registracijos numeris, data, vieta, aiškiai prašyta atsakymą pateikti raštu el. paštu. Todėl toks kreipimasis nelaikytinas anoniminiu nei pagal turinį, nei pagal formą. Esminę reikšmę turi tai, kad pareiškėjas jau anksčiau iš to paties el. pašto buvo teikęs Prokuratūrai paklausimus, o Prokuratūros Komunikacijos skyriaus Vedėja į juos buvo pateikusi atsakymus raštu (2025 m. gruodžio 4 d. paklausimas pateiktas iš to paties el. pašto adresu, o 2025 m. gruodžio 12 d. Vedėja į jį atsakė raštu; 2026 m. sausio 30 d. užklausa dėl galimų informacinių atakų pateikta tuo pačiu adresu, 2026 m. vasario 2 d. Vedėja į ją atsakė raštu; pareiškėjas pateikė el. laiškus Komisijai). Atsakovo pozicija, esą 2026 m. vasario 12 d. paklausimas negalėjo būti siejamas su pareiškėju arba buvo laikytinas „anoniminiu“, prieštarauja paties atsakovo ankstesnei bendravimo praktikai. Net jeigu atsakovui būtų kilę tam tikrų abejonių dėl siuntėjo identifikavimo, tokios abejonės savaime nesuteikė teisės apskritai nereaguoti į paklausimą arba nepateikti procesiškai tinkamo atsakymo. Pareiškėjo teigimu, joks pareiškėjo atstovas Vedėjai neskambino, todėl atsiliepime nurodyta aplinkybė laikytina vien atsakovo nepagrįstu teiginiu, kuris nėra patvirtintas jokiais objektyviais duomenimis. Atsakovas nenurodo nei telefono numerio, nei tikslios skambučio datos, nei tikslaus laiko, nei kitų duomenų, kurie leistų tokį teiginį patikrinti; priešingai, Vedėja nurodo, kad tikslios datos bei laiko nurodyti negali. Toks nepatvirtintas teiginys negali būti laikomas pakankamu įrodymu, paneigiančiu pareigą atsakyti raštu. Be to, net jeigu toks telefoninis pokalbis būtų buvęs, jis vis tiek negalėtų pakeisti VII 6 straipsnio 4 dalyje nustatytos pareigos pateikti rašytinį atsakymą arba rašytinį, motyvuotą atsisakymą teikti informaciją. Juolab pats pareiškėjas aiškiai buvo nurodęs, kad atsakymą prašo pateikti raštu el. paštu, o nesant galimybės pateikti informaciją, aiškiai nurodyti teisinį pagrindą, kodėl ji neteikiama. Todėl atsakovo argumentas, kad tariamas žodinis paaiškinimas ar subjektyviai susidaręs „įspūdis“ neva panaikino pareigą atsakyti raštu, yra teisiškai nepagrįstas. Atsakovas atsiliepime teigia, kad asmenų apsauga nėra Prokuratūros funkcija ir ji prašomais duomenimis nedisponuoja, didžioji dalis prašomų duomenų neteiktina, nes pagal teisės aktus nėra vieša, tačiau net jeigu šie teiginiai būtų teisingi visiškai ar iš dalies, jie nepaneigia skundo esmės, t. y. kad atsakovas laiku nepateikė jokio procesiškai tinkamo rašytinio atsakymo. Pareiškėjas prašo Komisijos: 1. Atsakovo atsiliepime išdėstytus argumentus atmesti kaip nepaneigiančius skundo pagrindo. 2. Konstatuoti, kad atsakovas per VII nustatytus terminus nepateikė pareiškėjui nei atsakymo pagal paklausimo turinį, nei rašytinio, motyvuoto atsisakymo teikti informaciją. 3. Vertinti atsakovo nurodytą tariamą telefoninį pokalbį kaip teisiškai nereikšmingą aplinkybę, nepakeičiančią pareigos atsakyti raštu. 4. Skundą tenkinti jame išdėstytais pagrindais.

Skundas tenkintinas

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Prokuratūros neveikimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Remiantis bylos duomenimis, nustatyta, kad pareiškėjas (paklausimo pabaigoje nurodyta – VšĮ „Tėvynės konduktoriai“ redakcija) 2026 m. vasario 12 d. elektroniniu paštu (iš el. pašto

(duomenys neskelbtini)) pateikė Prokuratūrai paklausimą (siųstas į el. paštą (duomenys neskelbtini)), kuriame nurodė, kad šiuo žiniasklaidos paklausimu kreipiasi dėl po vadinamųjų Garliavos įvykių taikytų ir, kaip viešai ne kartą aptarta, galimai iki šiol taikomų, saugumo priemonių (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini). Atsižvelgiant į viešąjį interesą ir nepažeidžiant saugumo bei privatumo, prašė pateikti atsakymus į nurodytus klausimus, kiek leidžia teisės aktai. Atsakymą prašė pateikti raštu el. paštu; jei dalies informacijos teikti negali, prašė aiškiai nurodyti atsisakymo teisinį pagrindą.

Pareiškėjas, negavęs iš Prokuratūros atsakymo į 2026 m. vasario 12 d. išsiųstą paklausimą, pateikė skundą Komisijai, prašydamas pripažinti neteisėtu atsakovo vilkinimą (neveikimą) – atsakymo į paklausimą nepateikimą per VII 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus bei įpareigoti atsakovą išnagrinėti pareiškėjo paklausimą ir pateikti pareiškėjui atsakymą.

Komisija pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, jog skundo reikalavimu, kuriuo prašoma tik pripažinti tam tikrus atsakovo veiksmus neteisėtais, yra nesiekama išspręsti ginčą ir tokio reikalavimo patenkinimas nereikštų pažeistų teisių ar teisėtų interesų apgynimo. Teismas (šiuo atveju Komisija) gali nagrinėti tik tokias bylas, kuriose siekiama realiai apginti pažeistas teises ar teisėtus interesus, padarant konkretų poveikį atitinkamiems materialiniams teisiniams santykiams (panaikinant aktą, įpareigojant atsakovą atlikti tam tikrus veiksmus, priteisiant žalos atlyginimą ar pan.) (žr., pvz., 2010 m. rugsėjo 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS442-484/2010, 2025 m. rugsėjo 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-719-1047/2025). Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo skundo reikalavimas pripažinti neteisėtu atsakovo vilkinimą (neveikimą) – atsakymo į paklausimą nepateikimą per VII 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus laikytinas skundo motyvu, kurį Komisija vertins, spręsdama dėl skundo reikalavimo įpareigoti atsakovą atlikti nurodytus veiksmus.

Viešai prieinamais Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinės sistemos duomenimis (<https://www.virsis.lt>), pareiškėjas yra registruotas Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinėje sistemoje. Komisija neturi pagrindo nesivadovauti viešai skelbiamos Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinės sistemos duomenimis. VII 6 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo TGIDPNĮ ir kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama. VII 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę. Pagal VII 6 straipsnio 5 dalį, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis.

Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus paprastai reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka savo veiksmų pagal kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti, tokiu atveju paprastai iš esmės yra skundžiamas tam tikras institucijos neveikimas (žr., pvz., 2018 m. gruodžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-849-968/2018; kt.). Viešojo administravimo subjekto vilkinimu atlikti veiksmus yra suprantamas toks šio asmens neveikimas, kai viešojo administravimo subjektas nepriima sprendimo (teigiamo arba neigiamo) prašomu išspręsti klausimu per įstatymo nustatytą terminą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. sausio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁶⁰²-84/2012; 2020 m. liepos 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1639-520/2020; kt.).

Byloje nustatytos aplinkybės, kad atsakovas pareiškėjui į jo 2026 m. vasario 12 d. paklausimą atsakymo raštu nėra pateikęs. Į bylą su atsiliepimu atsakovas pateikė priedą – Prokuratūros Komunikacijos skyriaus Vedėjos 2026 m. kovo 2 d. raštą, kuriame ji paaiškino, be kita ko, kad anoniminė (joks konkretus asmuo nebuvo nurodytas) užklausa buvo gauta 2026 m. vasario 12 d. iš el. pašto (duomenys neskelbtini); joje pateikti klausimai, susiję su konkrečiais privačiais asmenimis, valstybės taikoma apsauga, tokios apsaugos taikymo principais, detalia tvarka ir sprendimų pagrindimu, institucijų atsakomybėmis, tiksliais ir išsamiais statistiniais duomenimis, detalia apibendrinta informacija apie biudžeto lėšas šiai funkcijai bei kiti. Didelės apimties užklausoje

nurodoma asmenų apsauga nėra prokuratūros funkcija, prašomais duomenimis prokuratūra nedisponuoja, o didžioji dalis prašomų duomenų neteiktina, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais nėra vieša. Atsižvelgdama į tai, kad užklausa nepasirašyta konkretaus asmens, tokį el. pašto adresą galima sugeneruoti ir neturint sąsajų su nurodyta VŠĮ, prašomi pateikti duomenys yra konfidencialūs, įvertino, kad neturi galimybės į gautą laišką atsakyti nedelsiant. Nurodė, kad sulaukė skambučio telefonu, skambinantysis nurodė, kad yra VŠĮ „Tėvynės konduktoriai“ atstovas. Atsakydama į kelis trumpus jo klausimus, glaustai paaiškino, kad prašytų duomenų apie valstybės apsaugą asmenims negali suteikti, nes tai ne prokuratūros funkcija. Po pokalbio susidarė įspūdis, kad klausėją tai tenkina ir tekstinis atsakymas nebereikalingas.

Šiuo aspektu pažymėtina, jog pareiškėjas pateikė paaiškinimus į Prokuratūros atsiliepimą, kuriuose nurodė, jog pareiškėjo atstovas Vedėjai neskambino, todėl atsiliepime nurodyta aplinkybė laikytina vien atsakovo nepagrįstu teiginiu, kuris nėra patvirtintas jokiais objektyviais duomenimis. Komisija pažymi, jog byloje nėra duomenų, kuriais remiantis būtų galima patvirtinti ar paneigti pareiškėjui teiktos konsultacijos faktą ar konsultacijos turinį. Komisija vertina, jog atsakovės atsiliepime nurodytos aplinkybės dėl konsultacijos telefonu bet koku atveju nesudarytų pagrindo laikyti, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjui į jo paklausimą buvo pateiktas tinkamos formos atsakymas. Komisija pažymi, jog pareiškėja pateikė Komisijai skundą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus. Taigi, pareiškėjo vertinimu pareiškėjui atsakymas iš viso nebuvo pateiktas. TGIDPNĮ 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad atsižvelgdami į pareiškėjo prašymą, institucija ir valstybės valdomas subjektas informaciją ir duomenis pareiškėjui teikia žodžiu, raštu arba elektroniniu būdu elektroninių ryšių priemonėmis ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Kaip matyti iš pareiškėjo paklausimo turinio, jis atsakymą prašė pateikti raštu el. paštu, prašė aiškiai nurodyti atsisakymo teisinį pagrindą, jei dalies informacijos teikti negali. Nagrinėjamu atveju atsakovas pareiškėjui rašytinio atsakymo (t. y. tokia forma, kokia pageidavo pareiškėjas) nepateikė. Be to, pažymėtina ir tai, kad atsisakius teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, turi būti raštu pranešta rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis (VII 6 straipsnio 5 dalis). Esant šioms aplinkybėms, yra pagrindas tenkinti pareiškėjo skundą ir įpareigoti atsakovą pateikti pareiškėjui atsakymą (ar atsisakymą suteikti informaciją) į pareiškėjo paklausimą VII nustatyta tvarka ir terminais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo viešosios įstaigos „Tėvynės konduktoriai“ skundą tenkinti.

Įpareigoti atsakovą pateikti pareiškėjui atsakymą (ar atsisakymą suteikti informaciją) į pareiškėjo paklausimą Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė